

CONCEPT JAARVERSLAG 2014
Vereniging van Onderzoeksjournalisten VVOJ
 Ter goedkeuring van ALV op 31 augustus 2015

Inleiding.....	2
Verenigingsbestuur, onderzoekscommissie en demissionaire periode	2
Werkplan 2013-2015.....	3
Conferentie Onderzoeksjournalistiek 2014, Kortrijk.....	5
VVOJ-Café.....	5
De Loep, VVOJ-prijs voor Onderzoeksjournalistiek.....	6
VVOJ-Jaarboek.....	6
Website en Medialab For Reporters	7
Diversen (Internationalisering, Scholing, Jongeren, Lokale/Regionale OJ, Overig)	7
Financiën	9
Verslag van de kascommissie	13
Opgave zittend bestuur.....	14

Hierbij hoort het Accountantsrapport 2014, opgemaakt door LOS Accountants + Adviesgroep, met daarin opgenomen de jaarrekening.

Inleiding

In een journalistiek landschap waar de economische crisis nog steeds rondwaarde, digitale transitie alle spelers bezighielden en grote overnames het aantal media in Vlaanderen en Nederland hebben gedecimeerd, maakte de Vereniging van Onderzoeksjournalisten zich in 2014 op om met een aangescherpte inhoudelijke en financiële koers de rol te kunnen blijven spelen die de leden van haar verwachten: pleitbezorger van, onvermoeibare ijveraar voor en facilitator van kritische en diepgravende verhalen op alle beschikbare platforms.

In het najaar van 2013 was hiertoe door een extern bureau een heroriëntatieonderzoek gestart, mede op aandringen van hoofddonor Adessium Foundation. Wat zou de vereniging moeten veranderen of juist versterken om ook in de toekomst aan de behoeften van de leden en in het werkveld te kunnen voldoen? De resultaten¹ van dit onderzoek werden in januari 2014 aan het bestuur gepresenteerd. Mede op basis van de aanbevelingen maakte het bestuur voorstellen voor een verdere professionalisering van de vereniging met name op het vlak van fondsenwerving en de lobby voor onderzoeksjournalistiek. Deze voorstellen zouden in een extra Algemene Ledenvergadering ter sprake en beoordeling komen, waarna bestuur en staf aan de slag zouden kunnen met het verder versterken van de VVOJ richting 2016. Een cruciaal jaar waarin enkele grotere donoren hun structurele steun zouden gaan herzien.

2014 werd, door gebeurtenissen hieronder beschreven, echter een jaar van – op zijn best – consolidatie of – op zijn slechtst – stagnatie.

Voor het ledental gold dit niet, dat groeide net als de afgelopen jaren, zij het dit jaar licht. Op 31-12-2014 had de VVOJ 672 betalende leden – 608 Nederlanders en 64 Vlamingen - tegenover 662 eind 2013. En ook financieel was 2014 een goed jaar, dat met een overschot werd afgesloten. Dit was een prestatie van formaat, aangezien de vereniging door een bestuurlijke crisis geen nieuwe (structurele) fondsen kon aanboren. Prudent financieel beleid, plus een forse inspanning om project sponsoring voor de conferentie binnen te halen leidden onder de streep tot zwarte cijfers.

Verenigingsbestuur, onderzoekscommissie en demissionaire periode

Het VVOJ-bestuur bestond in 2014 uit: Tricia Bots (Fontys Hogescholen), Hannes Cattebeke (freelance), Ides Debruyne (Fonds Pascal Decroos/Journalismfund.eu), Piet Depuydt (*De Tijd*, penningmeester), Henk van Ess (freelance, voorzitter), Hugo van der Parre (NOS Nieuws), Luuk Sengers (freelance), Marcel van Silfhout (freelance), Dirk Vandenberghe (freelance) en (tot 4 juni 2014) Boudewijn Warbroek (Cobouw).

Op 4 juni werd een extra Algemene Ledenvergadering bijeengeroepen, om de inhoudelijk en financieel aangescherpte koers voor de VVOJ te bespreken. Deze kwam echter niet ter sprake. Omdat er aanhoudende vragen waren van een aantal leden over het binnenhalen van extra financiën middels training en scholing, én over de

---

¹ Zie het rapport 'Een baken voor de onderzoeksjournalistiek van Bureau ODS, <http://www.vvoj.nl/2014/05/23/extra-alv-2014-jaarstukken-2013/>

transparantie rond de aanbesteding van de bouw van de website Medialab, werd besloten een onderzoek naar deze zaken in te stellen en trad het zittende bestuur collectief af. Bestuurslid Boudewijn Warbroek had zich voorafgaand aan de ALV al teruggetrokken.

Door de ledenvergadering werd een onafhankelijke commissie benoemd die de gang van zaken rond extra scholingsinkomsten en aanbesteding Medialab onderzocht. In november 2014, aan de vooravond van het VVOJ-congres, bracht deze commissie haar rapportage uit. Conclusie was dat niemand in het bestuur of de staf uit kwade wil had gehandeld, zichzelf had verrijkt of de vereniging had benadeeld. De integriteit van bestuur en staf werd niet in twijfel getrokken. Wel ontbrak het volgens de onderzoekers aan het vaststellen en handhaven van behoorlijke procedures.²

Tijdens een nieuwe Algemene Ledenvergadering op 25 november zouden het rapport en de te leren lessen besproken worden. Enkele leden vroegen in een motie aan het demissionaire bestuur de conclusies van het rapport over te nemen. Omdat het bestuur ook enkele bevindingen in het rapport als feitelijk fout aanmerkte en dus bestreed, was het bestuur hiertoe niet bereid. De ledenvergadering stemde bij meerderheid voor een motie waarin de bevindingen van het rapport 'pijnlijk' gevonden werden en 'ter harte' genomen zouden worden. Enkele leden gingen dit niet ver genoeg, en zij zegden hierom hun lidmaatschap per direct op.³

De ledenvergadering van 4 juni gaf de directeur het mandaat een verkiezingsprocedure voor een nieuw bestuur te starten. Na de ALV van 25 november meldden zich tien kandidaten. Omdat de VVOJ in 2015 een snelle inhoudelijke, organisatorische en (zeker) financiële inhaalslag moet gaan maken en een stevig, wat groter bestuur wel gebruiken kan, werd aan allen tijdens de ALV van 20 januari 2015 bij acclamatie een bestuursmandaat gegeven. Per 20 januari 2015 heeft de VVOJ dus weer een volledig missionair bestuur.

De tweede helft van 2014 heeft het demissionair bestuur slechts lopende zaken (conferentie, Loep, Jaarboek, cafés) kunnen afhandelen. Nieuwe activiteiten werden niet gestart. Wel werd – met het oog op de vele extra werkzaamheden rond de bestuurscrisis voor het stafbureau– tot personele ondersteuning voor het stafbureau besloten. Op deze manier werd tijd en inzet vrijgespeeld voor extra fondsenwerving rond de conferentie. Het was juist deze extra personele inspanning die, zoals in de inleiding al aangestipt samen met zeer prudent financieel beleid, leidde tot het overschot op de balans van 2014.

Werkplan 2013-2015, financieel beleid en sponsoring

Dit was het tweede jaar van het huidige Werkplan, maar door bovenbeschreven omstandigheden geen jaar waarin uitgestippeld beleid volgens het in 2012 goedgekeurde Werkplan tot uitvoering kwam. Ook in 2015 zal de koers van het lopende Werkplan grotendeels worden losgelaten, omdat het 'verspeelde' jaar 2014

---

² Lees het volledige rapport en de reactie van het demissionaire bestuur op <http://www.vvoj.nl/2014/11/14/rapport-commissie-van-onderzoek-en-reactie-bestuur/>

³ <http://www.vvoj.nl/2014/11/26/motie-aangenomen-tijdens-alv-25-november-2014/>

organisatorisch, inhoudelijk en financieel versneld gecompenseerd zal moeten worden, wat inhoudelijk en financieel tot andere en scherpere keuzes zal (kunnen) leiden. Een eind 2014 onder de leden gehouden enquête over de gewenste koers van de VVOJ zal in 2015 door een nieuw bestuur gebruikt worden om een nieuw Werkplan (inclusief begroting en fondsenwervingsplan) te schrijven voor de periode 2016 – 2018. Hierbij zal opnieuw gekeken worden naar de door het vorige bestuur begin 2014 gevoerde discussie over versterking van het stafbureau en de verschuiving van taken binnen de staf om extra fondsenwervingsactiviteiten mogelijk te maken.

In 2014 kon de vereniging wel voor het eerst ook sponsoring van enkele Vlaamse mediahuizen voor het VVOJ-congres tegemoet zien. Dit was vooral het gevolg van een persoonlijke, op maatwerk gestoelde aanpak in benadering van en samenstelling van tegenprestaties voor sponsors.

Sponsoring

De Hogeschool Utrecht/Faculteit Communicatie en Journalistiek (HU/FCJ) faciliteerde ook dit jaar weer in natura (ter beschikking stellen van een werkplek en vergaderruimte, (kosten voor) post en telefoon, beschikbaarheid van een IT-helpdesk, printer en verdere office-ondersteuning, ter beschikking stellen van lokalen, scherpe tarieven voor catering) de werkzaamheden van stafmedewerker en directeur, en het kunnen organiseren van diverse bijeenkomsten. Met een op handen zijnde verhuizing van de HU FCJ (eind 2015 naar tijdelijke behuizing om in 2016 naar een nieuwe locatie te gaan) is het stafbureau in overleg met de Hogeschool om continuering van de VVOJ-huisvesting veilig te stellen.

In 2014 kon de VVOJ de volgende fondsen, instellingen en media tot haar sponsors en donoren rekenen:

Adessium Foundation (hoofddonor)
Stichting Democratie en Media (premium sponsor)
Hogeschool Utrecht (hoofdsponsor, in natura)
NOS Nieuws (hoofdsponsor)
De Volkskrant (gewone sponsor)
NRC Handelsblad (gewone sponsor)
Vlaamse Vereniging van Journalisten VVJ (sponsor, in natura)

De volgende sponsors steunden specifiek de VVOJ Conferentie Onderzoeksjournalistiek in Kortrijk:

Vlaamse Overheid
Howest, Hogeschool West-Vlaanderen
Google
Dagblad van het Noorden / Leeuwarder Courant
VTM
EOS
RTL Nieuws
Hogeschool Windesheim
Knack / Roularta
Brouwerij Omer / Vander Ghinste

Nieuwsuur (NTR) bood de VVOJ Jongerendag onderdak, Stichting LIRA Auteursfonds Reprorecht, Stichting ROOS (koepel regionale omroepen) en Fontys Hogeschool ondersteunden de trainingdag voor Lokale en Regionale Journalisten. De Dag van het Grote Verhaal (een initiatief voor freelancers) werd georganiseerd in (financiële)

samenwerking met Freelancers Associatie FLA, de Stichting Verhalende Journalistiek en de Universiteit van Amsterdam en werd gesponsord door het COP (Commissie Onderwijsfonds Publiekstijdschriften).

Conferentie Onderzoeksjournalistiek, Kortrijk

De VVOJ Conferentie Onderzoeksjournalistiek wrd op 7 en 8 november gehouden op de Hogeschool West-Vlaanderen (Howest). De thematiek werd, in het jaar van de honderdste verjaardag van de Grote Oorlog 1914-1918, toegespitst op waarheidsvinding in tijden van oorlog en crisis. De conferentie trok ruim 320 bezoekers.

Vele workshops en trainingen richtten zich op technieken die onderzoek naar conflicten kunnen vergemakkelijken. Ook werd aandacht besteed aan de positie van de journalist die in oorlogs- of crisissituaties moet werken met speciale sessies over moraliteit, ethiek en geestelijke weerbaarheid.

Het DART Center for Journalism and Trauma maakte workshops van Al-Jazeera oorlogsverslaggever Juliana Ruhfus mogelijk. Samen met NOS Nieuws werd psychiater Anthony Feinstein uitgenodigd voor discussies over PTST bij journalisten. *Keynote speaker* Jeroen Akkermans (RTL Nieuws) sprak over de persoonlijke betrokkenheid van journalisten bij hun onderzoek. Datavisualisatie- en computertrainingen draaiden om het vinden, be- en verwerken van onder meer archiefmateriaal uit WO I (bv het *Guardian*-project 'The Great War').

Zoals inmiddels gebruikelijk was er voorafgaand aan de conferentie op 6 november een Bootcamp-dag voor deelnemers geïnteresseerd in datajournalistiek, gegeven door Crina Boros en David Donald. Dit jaar organiseerde de VVOJ, samen het museum In Flanders Fields een speciale excursie naar de Vlaamse slagvelden. Dertig congresdeelnemers toerden op 6 november langs de velden rond Ieper. De stad Kortrijk bood de deelnemers op 7 november een welkomstreceptie aan.

Dankzij de bijzondere inzet van de studenten en docenten van de journalistiekopleiding van gastheer Howest konden ook de thuisblijvers (na afloop) meegenieten van tientallen trainingen en workshops, door verslagen (tekst, radio, video en foto's) op de website: <http://www.vvoj.nl/cms/conferentie-archief/2014-conferentie-kortrijk/>.

VVOJ-Cafés

In 2014 hield de VVOJ 7 bijeenkomsten in Nederland en 4 in Vlaanderen. De onderwerpen varieerden van de precaire positie van regionale journalistiek en de (vermeende) onvolwassenheid van online journalistiek tot burgerparticipatie in onderzoeksjournalistiek, ondernemerschap en een bezoek aan de Algemene Rekenkamer in Nederland. De Mediacafés in Vlaanderen trekken altijd een breder publiek (door aard en opzet), in Nederland is in 2014 ook geëxperimenteerd met een bredere opzet, zoals tijdens een samenwerking met de Vereniging van Wetenschapsjournalisten voor een café over de 'communicatieoorlog' tussen voorlichters en (onderzoeks)journalisten). Afwisseling van hoogspecialistische en breder opgezette cafés is in Nederland een aantrekkelijk concept, al zullen uit financiële overwegingen steeds samenwerkingspartners gezocht moeten worden voor de breder opgezette cafés.

In Vlaanderen floreert de samenwerking met de stabiele partners DeBuren en Fonds Pascal Decroos bij de organisatie van zogenoemde Mediacafés voor een groter publiek.

In 2015 zal ook in Nederland de samenwerking met DeBuren worden uitgebreid door enkele, breder opgezette Mediacafés te organiseren.

Inkomsten zijn er nauwelijks uit de cafés (zeker niet in Vlaanderen waar ze openbaar toegankelijk zijn). Kosten voor VVOJ-cafés blijven beperkt tot zaalhuur, een borrel zo nu en dan, en wat presentjes voor sprekers. Dit dankzij de belangeloze inzet van vrijwilligers (organisatie) en sprekers.

De Loep, de VVOJ-prijs voor Onderzoeksjournalistiek

De prijsuitreiking van De Loep, de VVOJ-prijs voor Onderzoeksjournalistiek, vond plaats op vrijdagavond 7 november 2014 tijdens de conferentie van de VVOJ te Kortrijk. VTM-collega Faroek Özgünes was gastheer van de avond.

Voor zijn artikelenreeks over roofkunst won Geert Sels van *De Standaard* De Loep2014 voor de beste onderzoeksjournalistieke tekstproductie in Nederland en Vlaanderen. De Loep 2014 voor de beste audiovisuele productie werd toegekend aan Aart Zeeman (KRO-NCRV Brandpunt) en Siebe Sietsma (RTL Nieuws) voor hun verhalen over fraude met belastingtoeslagen. Beide Loepen werden uitgereikt door juryvoorzitter Marc Chavannes. Er werd opnieuw geen Loep voor digitale producties uitgereikt, wel waren er weer twee stimuleringsprijzen voor online-producties die dicht in de buurt kwamen (NCRV-Monitor en De Correspondent). De Aanmoedigingsprijs 2014 werd uitgereikt aan De Onderzoeksredactie voor het onderzoek naar de Nederlandse poldercultuur.

De winnaars in de categorieën 'geschreven tekst' en 'audiovisueel' ontvingen een glazen loep, een oorkonde en een geldbedrag (€1.500 per productie). De stimuleringsprijzen voor de categorie 'digitaal' bestonden uit €750 elk plus een oorkonde. De Aanmoedigingsprijs bestond uit een oorkonde en een geldbedrag van €750.

VVOJ-Jaarboek

Tijdens de openingssessie van de VVOJ Conferentie Onderzoeksjournalistiek 2014 werd het twaalfde Jaarboek van de VVOJ gepresenteerd. In vijf hoofdstukken (digitaal- en dataonderzoek; reconstructie en archiefonderzoek; crowdfunding en crowdsourcing; vernieuwende vertelvormen; onderzoek in de regio klassiek spit- en speurwerk) komen in totaal 21 producties aan bod, inclusief de negen nominaties voor de Loep.

Onder de inmiddels vertrouwde eindredactie van Ditty Eimers en vormgeving door Anne Van Hootegem (beide als enige betaald voor hun werk voor het jaarboek) werkte de volgende redactie van vrijwilligers aan het boek: August Hans den Boef, Ides Debruyne, Marloes Derks, Coco Gubbels, Rineke van Houten, Eva Schram, Anjuli Veltman, Nadia Vissers, Marijke de Vries en Door van der Wiele. Het voorwoord werd dit jaar geschreven door Gerard Smit, docent journalistiek aan de Hogeschool Utrecht met specialisatie onderzoeksjournalistiek en vrijwilliger voor de VVOJ.

Aan advertentie-inkomsten haalde het Jaarboek ruim €3.000 op.

Website en Medialab

Medio 2014 vertrok Arno Kersten als webredacteur, Michael Albers nam gedeeltelijk zijn uren en taken over, Rachel Levy bleef als webredacteur. De focus van Albers' werkzaamheden lag op technische ondersteuning en aanpak van de achterkant van de website. Het contract met een externe technische ondersteuner kon hiermee komen te vervallen.

In het kader van een geplande verschuiving van taken binnen het stafbureau, waarbij webredactietaken binnen het stafbureau gehaald zouden worden, werden de contracten met de webredactie steeds ad hoc verlengd. De geplande takenverschuiving vond echter niet plaats, omdat het bestuur in demissionaire staat dit besluit niet kon nemen. Per saldo is in 2014 vanaf 1 juli vier uur minder per week aan de webredactie toebedeeld.

De speciale projectfinanciering voor Medialab van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek liep eind 2013 af. Nieuwe projectfinanciering werd niet gevonden, dus moest het onderhouden van Medialab voortaan vanuit de reguliere gelden voor de website worden betaald (en dus verdisconteerd met de uren die voor de VVOJ-website bestemd zijn). Begin 2014 is nog speciale content voor Medialab gemaakt (welke al in 2013 in gang was gezet), sinds de zomer van 2014 publiceert Medialab content door en voor derden gemaakt (o.a. voor de BBC Academy en de site van Global Investigative Journalism Network).

Diversen

Internationalisering en Global Investigative Journalism Network

- De directeur van de VVOJ heeft qualitate qua en onbezoldigd zitting in de *advisory board* van het European Fund for Investigative Journalism, dat beurzen beschikbaar stelt voor grensoverschrijdende onderzoeksjournalistiek (www.journalismfund.eu). In dit kader is te melden dat Journalismfund.eu in 2014 enkele belangrijke nieuwe donateurs heeft weten te werven en dat samenvoeging met Fonds Pascal Decroos voortgang vindt. VVOJ wordt met regelmaat geconsulteerd, Journalismfund.eu werkt mee aan de VVOJ-conferentie bij de samenstelling van een track voor grensoverschrijdende onderzoeksjournalistiek.
- Ook is VVOJ lid van het Global Investigative Journalism Network (GIJN), als een van de *founding organisations* voortkomend vanuit de pioniersrol als organisator van de wereldconferentie van 2005. In 2014 is het *provisional steering committee* van GIJN omgezet in een door de leden verkozen bestuur, bedoeld om de werkzaamheden van de tweemansstaf van GIJN te ondersteunen en te overzien en om de organisator van de wereldconferentie (telkens een van de leden van GIJN) bij te staan. De VVOJ bezet momenteel in dit bestuur de positie van vicevoorzitter.

De volgende wereldconferentie wordt in 2015 in Lillehammer, Noorwegen gehouden. De VVOJ draagt hiervoor workshop- en trainingsideeën aan en probeert voor haar leden een gunstig inschrijvingstarief te verkrijgen.

Scholing

- VVOJ organiseerde samen met het Centrum voor Communicatie en Journalistiek op 4 en 5 september diverse workshops rond datavisualisatie onder de noemer *Visualize it!* Sprekers uit de Verenigde Staten, Engeland, Duitsland en Nederland gaven op 4 september korte presentaties en op 5 september diepgaande workshops. Het programma was op beide dagen uitverkocht en draaide met wat kleine sponsoring quitte.
- In Vlaanderen stelde de VVOJ op verzoek van de MediAkademie vier cursussen samen gericht op journalisten die gebruik maakten van hun nascholingsrecht. In trainingen Archiefonderzoek, Datajournalistiek en –visualisatie en Social Media konden zestig Vlaamse journalisten uit de geschreven pers hun capaciteiten vergroten.
- Opnieuw zijn diverse gastcolleges en inleidingen in onderzoeksjournalistiek gegeven aan opleidingen journalistiek onder meer op de Hogescholen Utrecht en Amsterdam en de Erasmus Universiteit Rotterdam.

VVOJ-jongeren

De jongerenwerkgroep heeft zich in 2014 op diverse momenten gepresenteerd met speciale bijeenkomsten en activiteiten. De werkgroep groeit en is zeer actief, de activiteiten draaien op geormerkte bijdragen, en kosten de vereniging geen extra geld.

1. Opnieuw werd een (uitverkochte) jongerendag georganiseerd, op 22 maart 2014, ditmaal gehouden bij Nieuwsuur. Sprekers als Karel van den Berg, Roger Vleugels en Henk van Ess leerden de dertig aanwezige starters en studenten kneepjes van het vak. In 2015 zal opnieuw een jongerendag worden georganiseerd.
2. Twee speciale jongerencafés (op 25 februari en 22 september) behandelden basisvaardigheden in Excel en het opzetten van onderzoek in het buitenland.
3. Tijdens de VVOJ-conferentie in Kortrijk werden twee workshops georganiseerd door de jongerenwerkgroep: over werken als jonge journalist in oorlogs- en crisissomstandigheden en een presentatie van onderzoek dat genomineerd was voor de Aanmoedigingsprijs.

Werkgroep Lokale en Regionale Onderzoekjournalistiek

Opnieuw werd een speciale trainingsdag voor lokale en regionale onderzoeksjournalistiek georganiseerd op 12 april in Utrecht. En de dag was opnieuw uitverkocht. Op inkomgelden en met ondersteuning van de Hogeschool Utrecht, Stichting Roos, Stichting LIRA Auteursfonds Reprorecht en Fontys Hogeschool kon de dag financieel zonder verlies draaien.

Pieter Klein, adjunct-hoofdredacteur van RTL Nieuws, opende met een warm pleidooi voor lokaal en regionaal nieuws, het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek presenteerde lopend onderzoek naar lokale nieuwsvoorziening en in twaalf workshops konden collega's van omroepen, websites en gedrukte publicaties hun hart ophalen aan nieuwe technieken, inspirerende voorbeeldverhalen en handige tips.

Ook in 2015 zal een dag voor de lokale en regionale collega's gehouden worden.

Overig

- Diverse activiteiten voor freelancers:
  1. Op 19 september organiseerde de VVOJ, samen met de Freelancers Associatie, de opleiding Journalistiek en Media van de UvA, en de Stichting Verhalende Journalistiek de Dag van het Grote Verhaal in Amsterdam. Deze dag richtte zich op freelancers die graag ondersteund en geïnspireerd willen worden bij het maken van een langer, diepergravend verhaal. In een flitsende afwisseling van langere en superkorte presentaties kwamen diverse aspecten van het maakproces aan de orde, zoals het bedenken van een idee, het vinden van diverse opdrachtgevers, het pitchen van een verhaal. De dag werd buitengewoon goed bezocht en ontvangen, met kleine financiële steun van de FLA en het COP hoefde er geen geld bij. Onder dezelfde voorwaarden willen de organisatoren in 2015 opnieuw een Dag van het grote Verhaal houden.
  2. Tijdens de VVOJ-conferentie in Kortrijk organiseerden freelancende VVOJ-leden een track met vijf workshops toegesneden op vaardigheden van en uitdagingen voor de freelancende onderzoeker. De track werd in de evaluatie lovend besproken en smaakt naar een herhaling tijdens de conferentie in 2015.
- Voor de derde maal werd nauw samengewerkt met de Nederlandse en Vlaamse ambassades bij het uitvoeren van het Vlaams-Nederlands journalistiek uitwisselingsprogramma. En ook in winter 2014-2015 zal een volgende editie samen met de VVOJ worden uitgerold. De output is relatief klein, maar de kwaliteit van de producties hoog.

Financiën, toelichting op de jaarrekening 2014 (hierna bijgevoegd)

De Jaarrekening 2014 is opgemaakt door Accountantskantoor Los BV en op 15 april 2015 voorzien van een samenstellende accountantsverklaring. Het jaar is afgesloten met een positief resultaat van €8.084.

Deze toelichting spitst zich toe op bijzondere afwijkingen tussen begrote en gerealiseerde bedragen en gaat daarom vooral in op pag. 15 e.v. van het accountantsrapport. Dit correspondeert met de opzet van het rapport, waarbij in de posten van de jaarrekening (pag. 8 e.v.) telkens met cijfers tussen haakjes wordt verwezen naar de uitsplitsing vanaf pag. 15. Hieronder echter eerst een paar verklarende opmerkingen met betrekking tot de balans per 31-12-2014.

ACTIVA (pag. 10)

Vorderingen bestaan uit achterstallig lidmaatschapsgeld, enkele nog niet betaalde facturen van advertenties in en abonnementen op het jaarboek. Ook worden opgebouwde rentes pas in januari betaald en verzekeringen vooruitbetaald. De post Debiteuren is opgebouwd uit dit soort kleine bedragen. Alle vorderingen op debiteuren zijn in de loop van het eerste kwartaal van 2015 voldaan.

PASSIVA (pag. 11)

Het verenigingsvermogen is in 2014 onder meer toegenomen doordat de vereniging, mede als gevolg van de bestuursperikelen, een aantal voorgenomen activiteiten niet heeft gerealiseerd.

KASSTROOMOVERZICHT (pag. 14)

Het kasstroomoverzicht wordt opgemaakt volgens de 'indirecte methode'. Dit houdt in dat lasten worden toegerekend aan het jaar waarin de kosten daadwerkelijk gemaakt worden. Daarom wordt in de begroting ook gewerkt met opgenomen 'voorzieningen' (als sponsoring eerder wordt uitbetaald dan dat het geld daadwerkelijk wordt ingezet). Als alleen bankmutaties zouden worden vermeld, kan een grote betaling of inning in januari een heel ander resultaat geven dan de cijfers op 31 december van het jaar laten zien. Door de gebruikte indirecte methode van opstellen kasstroomoverzicht kan deze per jaar sterk fluctueren, afhankelijk van wanneer overgemaakte sponsorgelden daadwerkelijk worden ingezet.

De indirecte methode verklaart verder onder meer de grote verschillen in posten zoals 'Mutatie vorderingen', van €22.979 naar -€147. De betekenis hiervan is eigenlijk alleen maar dat in 2014 veel vorderingen zijn weggewerkt die eind 2013 nog open stonden.

TOELICHTING OP DE BALANSPOSTEN (pag. 15 e.v.)

1. Materiële vaste activa

Geen bijzonderheden

2. Vorderingen

In 2013 is er voor ruim €4.131,55 aan mappen en badges besteld, dat bedrag is verdeeld over 2013/2014.

3. Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit de gelden die in de kas van het secretariaat zitten en op de bankrekeningen van de VVOJ staan. De vereniging heeft haar gelden gespreid over verschillende bankrekeningen, conform de eisen die sponsors stellen aan het financieel beheer.

4. Eigen vermogen, exploitatiesaldo boekjaar

Anders dan in 2013, toen de vereniging inteerde op het eigen vermogen, is het boekjaar 2014 afgesloten met een batig exploitatiesaldo dat is toegevoegd aan het eigen vermogen.

5. Voorzieningen

Het verschil bij 'Vooruitontvangen sponsoring' wil zeggen dat in 2014 €20.000 van de sponsorgelden van Adessium Foundation conform de afspraken is overgeheveld naar de exploitatiebegroting.

6. Kortlopende schulden

Geen bijzonderheden.

7. Verenigingsinkomsten

Zoals altijd had de VVOJ ook dit jaar gratis leden en moest een aantal leden na verloop van het boekjaar geschrapt worden wegens wanbetaling.

De tegenvallende inkomsten uit de conferentie laten zich verklaren uit het kleinere aantal deelnemers dan in 2013 toen de locatie Zwolle zorgde voor een recorddeelname.

Overigens werd deze tegenvaller ruimschoots gecompenseerd door extra sponsoring (zie onder 8) en kostenbeperking (zie onder 9).

Het grote verschil tussen begroot/realisatie bij 'Inkomsten scholing' valt hieruit te verklaren dat de plannen voor uitbreiding van de scholingsactiviteiten in 2014 in de ijskast zijn gezet.

8. Sponsoring

De belangrijkste sponsoren met hun bijdragen en looptijd zijn:

Adessium Foundation	€ 240.000	(juni 2013-juni 2016 in aflopende bedragen: €110.000 voor 2013-2014; €80.000 voor 2014-2015; €50.000 voor 2015-2016)
St. Democratie en Media	€ 50.000/jaar	(2011-2015)
NOS Journaal	€ 5.000/jaar	(2013-2015)
Volkskrant	€ 3.000/jaar	(jaarlijks verlengd)
NRC Handelsblad	€ 3.000/jaar	(jaarlijks verlengd)

- Het verschil begroot/realisatie in 'Sponsoring conferentie' laat zich verklaren uit de inzet van een projectmedewerker voor de conferentie, die haar honorarium letterlijk dubbel en dwars heeft terugverdiend door extra sponsorgelden binnen te halen.
- De sponsorgelden voor het Medialab zijn in 2014 teruggestort omdat ze niet werden ingezet.
- Sponsoring van de trainingsdag Lokale en Regionale Onderzoeksjournalistiek bestaat uit een bijdrage van de Stichting LIRA Auteursfonds Reprorecht, Stichting ROOS en Fontys Hogeschool. De Hogeschool Utrecht droeg bij in natura (lokale, technische ondersteuning, apparatuur).
- Het stafbureau wordt door de HU in natura gesponsord (werkruimte en faciliteiten worden gratis ter beschikking gesteld). Daarom is het bedrag wel opgenomen in de begroting, maar keert het niet terug onder 'gerealiseerd'.

9. Activiteiten

- De VVOJ organiseerde in 2014 haar jaarlijkse conferentie in Kortrijk. De inkomsten uit toegangsgelden en specifieke sponsorbijdragen bedroegen €65.356. De uitgaven bedroegen €46.995, zodat de conferentie een batig saldo van €18.361 noteerde. Dit resultaat was onder meer te danken aan een eenmalige extra sponsoring door de Vlaamse Overheid (20.000€). Overige sponsoren waren Google (€5.000), Dagblad van het Noorden/Leeuwarder Courant (€2.000), VTM (€2.000), EOS (€1.500), RTL Nieuws (€1.500), Windesheim Hogeschool (€1.500) en enkele kleinere bijdragen dan wel bijdragen in natura (Knack Roularta, NOS Nieuws, Stad Kortrijk, DART Center, In Flanders Fields Museum, Brouwerij Omer Vander Ghinste). Kosten bleven beperkt door in natura ondersteuning van Hogeschool West-Vlaanderen.
- Aan de boekenbeurs in Antwerpen heeft de VVOJ in 2014 niet meegedaan.

- Voor 'Inhuur trainers inzake scholing' was €15.000 begroot, maar die uitgaven zijn bij lange na niet gerealiseerd omdat de scholingsplannen *on hold* zijn gezet.
- De VVOJ-werkgroepen hebben meer kosten gemaakt dan begroot en deze ontwikkeling lijkt in 2015 door te zetten. De gestegen kosten komen voort uit toegenomen activiteiten, wat natuurlijk toe te juichen valt. Toch zal voortaan taakstellend moeten worden begroot.
- De kosten voor het VVOJ Jaarboek kunnen worden uitgesplitst in redactiekosten (eindredactie en reiskosten vrijwilligers, ongeveer €5.000), vormgeving, fotorechten en opmaak (ongeveer €3.000) en drukkosten (€4.200).
- De kostenpost 'Medialab' is een restantpost uit 2013. De vooruitbetaalde sponsoring was in 2013 al terugbetaald.

10. Personeelslasten

- De kosten voor de salarissen van de webredactie zijn lager uitgevallen dan begroot omdat niet alle begrote plannen zijn gerealiseerd.
- De uitgaven onder 'Ondersteuning stafbureau' pakten hoger uit dan begroot door het inhuren van een projectmedewerker voor de conferentie. Hiertoe is door het bestuur besloten om de directeur tijd te geven het uitgestippelde professionaliseringsproces en extra fondsenwerving ter hand te nemen. Door de bestuursperikelen vanaf juni moest deze projectmedewerker meer uren draaien dan ingeschaald. De projectmedewerker werkte tussen februari en november aan fondsenwerving voor het congres, logistieke invulling (locatiekeuze, reis/verblijf sprekers) en inhoudelijke programmering (begeleiden conferentiewerkgroep, samenstellen programmafolder, uitnodigen sprekers, brieven sprekers en moderatoren). Daarnaast is door deze projectmedewerker ook de gehele ledenadministratie opgeschoond.

13. Overige bedrijfslasten

- De posten 'Algemene lasten' en 'Vergaderkosten' gingen ruim over de begroting heen als gevolg van de bestuursperikelen (extra ledenvergaderingen). Ook het onderzoek naar de VVOJ was niet begroot. Mede als gevolg van de verminderde activiteit van de vereniging is de begrotingspost 'Kosten sponsoren' vrijwel niet benut.
- De post 'Onderzoek ODS' betreft de 'toekomstgerichte evaluatie' die de VVOJ in opdracht van sponsor Adessium Foundation eind 2013 en begin 2014 heeft laten verrichten en waarvoor €20.000 vanuit de donorgelden van Adessium aan VVOJ betaald moesten worden. Een dergelijk toekomstgericht evaluatieonderzoek is een normale procedure wanneer een vereniging al enkele jaren door een donor wordt gesteund. Het onderzoek strekte zich uit over drie maanden vanaf november 2013 en kostte in totaal € 24.000. Voor de overschrijding van de begrote kosten is een extra bijdrage van Adessium Foundation gevraagd en in 2013 al ontvangen voor een bedrag van €4.000.

Verdiensten bestuursleden

Sommige bestuursleden van de VVOJ hebben verdiensten afkomstig uit de vereniging, bijvoorbeeld voor het geven van cursussen of in-company trainingen die door de VVOJ worden georganiseerd. In het kader van de transparantie geven wij elk jaar een overzicht van de vergoedingen die zij hiervoor ontvangen. In 2014 zijn door bestuursleden geen vergoedingen ontvangen.

Deze vermelding zal in de toekomst komen te vervallen: statutair (bij huishoudelijk reglement) zal worden vastgelegd dat bestuursleden geen betaalde inkomsten uit de vereniging mogen hebben.

Op deze pagina wordt ingevoerd de verklaring van de kascommissie zodra deze verstrekt wordt.

OPGAVE ZITTEND BESTUUR

1 januari 2013 – 31 december 2014
(tussen 4 juni en 31 december demissionair)

Voorzitter : H.G. van Ess

Penningmeester/vicevoorzitter : P. Depuydt

Leden : T. Bots
H. Cattebeke
I. Debruyne
H. van der Parre
L. Sengers
M. van Silfhout
D. Vandenberghe
B. Warbroek (op 4-6 2014 afgetreden)

Directeur : M.A.M. Smit

Stafmedewerker : M. Froon

Utrecht, 1 juli 2015